

„Edinost“

zhi sja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrta leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); lasev Trsta pa po 8 stotink (4 svč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

re računajo po vrstah v petilo. Za vsak kratko naročilo s primernim popisom Ponudna, osmrtnice in javne zabave do- mači oglaš itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Kokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

odkritelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trst

Razmere v Hrvatski.

Da se oddolžimo dani obljubi, priobčujemo danes članek, ki ga je bila prinesla praška »Politika« in ki je bil menda v neposredni povod, da so temu listu odtegnili poštni debit za dežele krone sv. Stefana. Članek, priobčen pod naslovom »Ein geknechtetes Land«, slove:

Tlačena dežela — tako je pač smeti z vso pravico označiti današnje položanje v kraljestvu Hrvatskem vzlic konstitucionalnim formam, pod katerimi vlada deželo ban, ki je le teoretično odgovoren saboru. Blizu vse svobode, ki jih konstitucionalne dežele dovoljujejo državljanom, so v Hrvatski le na papirju, ali pa so jih odeskamotirali tudi s papirja. Prejinja avtonomna uprava dežele se je nadomestila s birokratičnim zistemom, ki tlači vsako svobodno gibanje v narodu in ki iz volilne pravice dela komedijo, ob kateri volja naroda le v najredkejših slučajih prihaja do veljave, in edino le tedaj, ko je središče dalo lokalnim administrativnim organom ukaz, naj puščajo, da se stvari svobodno razvijajo, ker bi vendar malo prečudno izgledalo, ako bi bil sabor sestavljen izključno le iz vladnih mamelukov. Pod naslovom moderne pridobitve je bila razbita izkušena gospodarska organizacija hrvatskega naroda in so jo nadomestili z desorganizacijo! Kajti gospodarsko krepki volili ne puščajo tako lahko upljivati na se, kakor puščajo taki, ki morejo komaj vegetirati.

O varstvu osebne svobode, pravice domače hiše, o neodvisnosti stanu sodnikov, o pravi druževanju in zborovanju je možno v Hrvatski govoriti le v toliko, v kolikor dopušča vsemožna birokracija, a ista ne dopušča — skoraj nič. Novinstvo je popolnoma davljeno: tiskovni zakon in še bolj izvrševanje istega pušča daleč za seboj celo najhujše čase Schmerlingovih in Herbstovih proganjaj časnikarstva v Cislajtani. Praksa konfiskovanja je dovedena do takega razvoja, da nam opozicijski listi skozi cele tedne prihajajo v drugem izdanju z mnogimi praznimi mesti mesto zaplenjenih stavkov. Če je le možno, stavlajo urednike na podlagi v Cislajtani uvedenega objektivnega postopanja pred okrajna sodišča, ki jih, kakor ob sebi umevno, tudi obsojajo.

Da je taka vlada absolutno ohnemogla, kjer gre za to, da bi se postavila po robu ogrski

vladi, kedar le-ta krši zakonite kompetence hrvatske vlade, to se pač umeje smo ob sebi. Čim »močnejša« je taka vlada v notranjem, kjer gre za to, da se zakonom malce zaviha nos, tem slabotnejša je nasproti samovlastnostim ogrske vlade, ki bi hotela samostojno kraljestvo Hrvatsko premeniti v pars aduexa in njega zakonodajni zbor v provinciialni deželni zbor se samo administrativnimi pooblastili.

Hrvatska je do Ogrske v razmerju realne unije, kateri pogoje je možno ustanoviti le v mejebojnem sporazumljenju, tako, da stajiti obojestranski regnikolarni deputaciji kakor enakopravni ena poleg druge in da je izključeno vako nadglasovanje ene po drugi. Na podlagi take bilateralne pogodbe oddaje Hrvatska Ogrski 56 odstotkov od svojih dohodkov, ali v resnici jej odjemljejo še veliko več, s tem, da se posamični predmeti užitnine obdačujejo na ogrskih tleh. Od teh davkov, oddanih Ogrski na tak način, ne dobiva Hrvatska skoro čisto nič povrnjenega, ker se ti davčni noveci porabljajo skoro izključno le za Ogrsko.

Vzlic temu, da hrvatsko-ogrski pogodbeni zakon od leta 1868. izrecno določa, da se imajo skupne ogrsko-hrvatske oblasti na tleh Hrvatske posluževati izključno le hrvatskega jezika, se ti uradi vendar madjarizirajo, se brez dovoljenja edino kompetentne hrvatske naučne uprave snujejo madjarske šole, v katere se odvisevi ljudje silijo, se mestam dajejo neumljiva madjarska imena, se dopisnicam, ako imajo poleg Lővö-Lőzö-Lap tudi kako hrvatsko besedo, nalaga porto v globo itd. itd.

(Zvršetek pride.)

Politični pregled.

V Trstu, 15. maja 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.)

V nadaljevanju razprave o proračunu železniškega ministerstva pritoževal se je posl. Pogačnik radi mačhevskega postopanja s kranjskimi državnimi železnicami. Poslanec Basevi se je pritoževal radi nedostatkov na južni železnici, katera da je mnogo kriva na nazadovanju Trsta. Govornik se je pritoževal radi zapostavljanja Trsta in je kazal

na to, koliko stori Ogrska za povzdigo Reke. Na nazadovanju Trsta da je kriva vlada. Priporočal je zvišanje subvencije avstrijskemu Lloyd ter povdarjal potrebo, da se Trst glede morja in kopnega postavi na isto stopinjo z Reko. Govornik se je tudi zavzel za gradnjo plovnega kanala od Donave do Jadranskega morja ter za to, da bi se o pogodbi z Ogrsko istotako skrbelo za Trst, kakor za Reko. Posl. Hauok (Vsenemec) je izjavil, da njegova stranka ne more glasovati za proračun in je priporočal poddržavljenje železnice. Tudi posl. Maštalak je priporočal hitro poddržavljenje privatnih železnice ter je zatrjeval, da je ravno to krivo, da imajo državne železnice deficit, ker so pri nas mešana železniška mreža državnih in privatnih železnice. Govornik se je tudi pritoževal radi zistematičnega ponemčevanja uradnikov državnih železnice. Posl. Ryba je zatrjeval, da v poddržavljevanju železnice naša država mnogo zaostaja za Nemčijo v vsakem obziru. Ko je govorilo še nekaj drugih govornikov, je zbornica vsprejela proračun železniškega ministerstva.

Posl. dr. pl. Kozłowski je poročal potem o proračunu poljedelskega ministerstva, na kar se je razprava pretrgala.

Justični minister, baron Spens Booden, je odgovarjal na interpelacijo glede propovedi o. Colleoni-ja v Istri. Omenjal je, da je državno pravdnštvo v Rovinju takoj, čim je izvedelo o stvari, uvelo proti propovedniku preiskavo, a da ta preiskava ni potrdila vesti, ki so se širile o njem glede razžalitve laškega kralja. Državno pravdnštvo ni imelo vsled tega nikakega povoda za nadaljevanje postopanja in tudi laška vlada ni zahtevala tega. Politična oblast pa je vsejedno prepovedala o. Colleoniju nadaljevati propovedi radi njegovih nepremišljenih, od njega samega priznanih izjavanj. Tudi je o. Colleonija, ker je laški podanik, izgnala iz države.

Iz ogrske delegacije. Odsek za vnanje stvari ogrske delegacije je nadaljeval v svoji včerajšnji seji razpravo o proračunu ministerstva za vnanje stvari.

Del. grof Ivan Zichy je menil, da po dogovoru z Rusijo nam sedaj ne treba zavarjati se pred isto. Iz tega sledi, da trozvezja, čije ost je bila o nje ustanovitvi naperjena proti Rusiji, danes ni več tako važna za nas, kakor je bila nekđaj; radi tega nam v prihodnosti ne bo treba

doprinašati radi trozveze tolikih gospodarskih žrtv, kakor smo jih doprinasali do sedaj.

Del. Julius Laszkary je bil z vnanjo politiko zadovoljen in je priporočal ministru, naj dela na to, da se prepreči gospodarski boj s političnimi zavezniki, ker je tak boj nezdružljiv s tesnim političnim razmerjem.

Minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, je izjavil, da prestolonaslednik Fran Ferdinand ne pojde na krmanje angleškega kralja na čelu kake deputacije, temveč le kakor zastopnik cesarja. Ta da je že potrdil nadvojvodov izbor častnega spremstva. Nadvojvodovi častni spremljevalci ne bodo zastopali nikogar in minister se ni mogel utikati v izbor spremstva, ker je to čisto zasebna stvar prestolonaslednikov. Glede vprašanja nagodbe, katerega se je dotaknil v svojem ekspoziju, je omenjal minister, da se on nikakor ni hotel dotikati gospodarskih notranjih stvari, katere ne spadajo v njegov delokrog, temveč je hotel samo delegacijo opozoriti na dejstvo, kak upljiv ima gospodarsko stanje države na vnanjo politiko. Glede trozvezne pogodbe je govornik pojasnjeval, da obrambena zveza brani naravno tudi teritorialno integriteto zaveznih držav.

Odsek je vsprejel na to proračun vnanjega ministerstva v splošni razpravi in ko je govoril še jeden delegat, tudi še v podrobni razpravi.

Priklopljenje Bosne in Hercegovine. Te dni se zopet ventilira vprašanje o definitivnem priklopljenju Bosne-Hercegovine k naši državi. Spljetsko »Jedinstvo« je priobčilo vest, da se aneksijski dogodi v kratkem. Bosni-Hercegovini, da se podeli ustava, ter da se tema dvema deželama priklopi tudi Dalmacija. Iz teh treh tako združenih avtonomnih dežel pošiljalo da se bo potem gotovo število delegatov v dunajski državni zbor. Koliko je na tej vesti resnice seveda ni mogoče pogoditi; vsakakor se nam pa dozdeva precej verjetna in bi si niti ne mogli predstavljati, kako bi mogla avstro-ogrska diplomacija drugače rešiti to vprašanje, da bi bilo ustrezno toliko nemški politiki tostranske, kolikor madjarski politiki onostranske vlade. Da bi se Bosna Hercegovina ter njima — kakor zahtevajo Madjari — tudi Dalmacija priklopila naravnost Ogrski, je izključeno, ker tostranska državna

PODLISTEK.

Al. Haruzin:

Kmet avstrij. Kranjske in njegova poslopja.

[Крестьянин Австрийской Краины и его постройки.]

Poseben oddis iz Žive starine, I. zv. 1902.

Dr. I. M.

Kakor je gotovo, da je tudi narodni krog slovenski v bistvu slovanski, vendar ne more nihče trditi, da bi si ne bili Slovenci mnogo utili od sosedov, zlasti kar se tiče praznične obleke, tako približno bo tudi v stavbeni stroki; v tem oziru nam seveda manjkastokovnih študij v obeh smereh, Haruzinovo delo je deloma rešilo ali morda načelo vprašanje o slovenskem domu. — Študija, ki je izšla v I. zv. »Žive starine« (Живая Старина) 1902 I. in se posebej ponatisnila, ima na prvih treh straneh zgodovinski uvod, kjer pisatelj lapidarno slika našo zgodovinsko usodo. Tu bi bilo popraviti ime »Borus« (Борунь str. 2), kar je menda le tiskovna hiba za »Borut« (ruski pisani t in m se lahko zamjenjata). Ime kneza »Bonimira« (Бонимир ibid) je pač tudi pogrešeno, znano je ime slovenskih knezov Vojmira, Vojnomira ali Vojnimira (tudi tukaj menda B mesto B), vendar

menda ni bil knez Vojmir takega pomena, da bi se bil na čelu Slovencev protivil Karolu Velikemu.

Dalje nam podaje g. pisatelj kratek očit zemljepisnega značaja kranjske dežele — na to se je namreč omejil — in razlaga potem čisto naravno in zanimivo gospodarske razmere našega kmeta, o kojega duševnih lastnostih se g. H. prav laskavo izraža; od gospodarskih pogojev so seveda odvisna gospodarska poslopja, o katerih za tega govori naš učenjak. Kot znanstvenik se drži genetičnega razvoja in govori najprej o najjednostavnejših gospodarskih pripravah, o »ostrnicah« (str. 12, slika 1); izraz »ostojca« je menda napačen. Ostrnice, zlasti če so med seboj zvezane, smatra gospod pisatelj po pravici za podlago kozolea; tudi tu gre od najjednostavnejših oblik k popolnejšim. Enovrstni kozolec ali stog, ki je bil že v XVII. veku znan (najpoznejše), kakor mimogrede omenja g. pisatelj gotovo z ozirom na Valvasorja, je element, iz katerega so sestavljena vsa druga poslopja za sušenje: pauter (tega izraza ni v Pletersnikovem slovarju), dvovrstni kozolec raznih oblik (primeri pod 4 in 5). Dalje govori gosp. H. o skednju (prim pod 6) in drugih shrambah za seno in živinsko klajo (prim. p. 7: kočna in 8: košta). — Na ta način smo se pribli-

žali stanovališčem za ljudi, kajti med »košto« in »kajž« najstarejšega tipa (slika 9 nam predstavlja baje 200 let staro kajžo z Gorenjskega) nahaja g. H. po pravici nekako genetično zvezo. Od najprimitivnejših stanovališč z eno celico od leza in malimi, skoro kvadratnimi okenci zasleduje g. pisatelj razvoj slovenskega kmetakega doma do dvonadstropnih zidanih ali vsaj deloma zidanih hiš. Druga stopnja razvitku je ta, da se prizida lesenemu delu manjša celica, navedno »kamra« imenovana. Že ime tega prostora in zlasti zid kaže na tuj romanski upliv; to dejstvo je gospod pisatelj komaj omenil, tudi ga premalo zanima, da bi govoril o razmerju med pristnoslovenskim tipom in med italijanskim, kakor ga nahajamo v precejšnjem delu Notranjske. Prav dobro pa je opazil g. H., da se ornamentika v lesu takorekoč niti razvila ni pri nas, za kar nahaja vsopredno prikazen tudi pri Rusih. Tudi ornamentika z barvami in bogata, da-si bi se morala ta stran posebej in natančneje študirati. Pri daljnem razvitku hiše mora govoriti seveda o razmerju prostora za ljudi k gospodarskim poslopijem (prim. el. 12., 13. in 14.). Mimogrede naj omenim, da primerja g. pisatelj kranjski dom tudi z bosanskim in črnogorskim. Zanimiv je zlasti zadnji del študije, katerega pojašnju-

jejo natančni načrti, kjer slišimo o raznih razvitejših tipih kranjskega kmetakega doma; načrt slika 19 je pogrešen, kar se lahko spozna, če bi nas tudi ne opozorila na to opomba pod črto. Konečno slišimo tudi par opomb o legi in licu kranjskih vasi; tudi v tem oziru nahaja pisatelj podobnosti z ruskimi razmerami. Nazadnje čitamo še slovenske izraze za posamezna poslopja, dele hiše in za glavnejše predmete hišne opreme. Popraviti je treba v tem seznamu: перечник, перечница v — prečnik, prečnica (besede so krivo pisane z ruskim polnoglasjem), dalje ni: качке (pravilno bi bilo — качка) гребень крыши, ampak to, kar je bilo prej (str. 20) imenovano: вальма, nemško Walm; tiskovna hiba menda je tudi — камерна (sobica pod streho), mesto pravilno камера. Iz tega pač lahko spoznamo, da moramo biti g. Haruzinu hvaležni, ker je napisal svojim rojakom tako pregledno in temeljito študijo o slovenskem kmetu in njegovem domu; upamo seveda, da ni zadnjič govoril o naših razmerah. Priporočati bi bilo, da se ta razprava prevede na slovenski jezik, saj podobnih študij o omejenem predmetu imamo tako malo. —

(Zvršetek.)

polovica ne more privoliti nikdar, da bi se Ogrska tako močno okrepila ter dobila v svojo last največji in tako važni del avstro-ogrškega obrežja. Možno bi bilo, in tudi jedino pravilno, da se Bosna Hercegovina z Dalmacijo vred priklapi Hrvatski kraljevini.

Temu pa se gotovo uprejo Madjari, ker bi jim potem ta obširna samostojna Hrvatska postala prenevarna v njih boju za hegemonijo na Balkanu. Ostaja nam še to, da bi se okupirani deželi priklapili tostranski državni polovici v istem razmerju, kakor so druge v državnem zboru zastopane kronovine. Takej priklapitvi pa bi se poleg Madjarov najodločnejše uprl tudi naš tostranski nemški vladni sistem, ker bi na ta način dobili Slovani v državnem zboru na Danaju absolutno večino in bi se na ta način storil konec ponemčevalni politiki.

Glavni namen avstro-ogrške, nemško-madjarske diplomacije je ta, da kakoribodi paralizira upljiv, ki bi ga mogli v naši državi doseči združeni Jugoslovani. Tej diplomaciji delajo dovolj preglavice že severni Slovani, a kaj bi bilo še-le, ako bi se tudi na jugu pojavila združena moč južnih Slovanov. Sovražniki Slovanov so že dobro znali zlomiti moč Jugoslovanov s tem, da so jih na kaj spreten način razdelili. Nekaj nas je v Avstriji in ti smo zopet razdeljeni po posamičnih pokrajinah — nekaj jih je na Ogrskem, a ti so brez vsake politične moči! Ostali so pa izolirani v hrvatski kraljevini formalno sicer avtonomni, faktično pa izpostavljeni madjarski ingerenciji, da ne morejo pomagati ni sebi, ni svojim bratom v drugih pokrajinah. Res, priznati treba, to razdeljenje je uprav mojstrsko delo nemško-madjarske protislovenske diplomacije. A to še ni dovolj. Da bo razdelitev južnih Slovanov v naši monarhiji popolnija, treba še, da se uresniči to, kar prorokuje »Jedinstvo«, da se namreč Bosno-Hercegovino združi z Dalmacijo ter vsem tem trem pokrajinam skupaj podeli nekaj takega, kar bi bilo več ali manj podobno nekaki polu-avtonomiji.

Hrvati bi bili seveda najbolj zadovoljni, ako bi se Bosna-Hercegovina ter Dalmacija naravnost priklapile hrvatski kraljevini. Mi pa se slovenskega in avstrijsko-slovenskega stališča bi imeli za sedaj pomislekov proti taki-le parejšanju rešiti. Hrvatje v združenih hrvatskih pokrajinah bi se seveda po taki spremembi dobro počutili, ali mi bi bili vsakako precej oslabljeni v boju proti germanizmu in italijanizmu v naših pokrajinah. Načelno smo seveda tudi mi za izvedenje toliko češkega državnega kolikor za izvedenje hrvatskega državnega prava, ali dobili moramo garancije, da se ta dva državna prava izvedeta istočasno, toliko na severu, kolikor na jugu. Ali naj se vsi južni Slovani monarhije združijo v jedno državno celoto v okvirju države, ali naj pa ostane pri dotedanji ureditvi, s pomočjo katere se vsaj kolikor toliko moremo ustavljati navali tujinstva. Hrvatsko državno pravo se ne sme izvršiti brez obzira na nas Slovence, kateri bi bili sicer — ki smo itak najslabotnejši narod med avstro-ogerskimi Slovani — izročeni na milost in nemilost našim narodnim sovražnikom. Vsi avstro-ogerski Slovani bi se morali složno boriti za istočasno in popolno izvedenje svojih državnih prav, ker vsakršna drugačna rešitev tega vprašanja bila bi le na škodo avstro-ogerskemu Slovanstvu in Slovanstvu sploh.

Slovani naj bi torej zavzeli stališče, da se mora Bosna Hercegovina priklapiti Hrvatski, a istočasno priklapiti bi se morale Hrvatski tudi Dalmacija in vse slovenske zemlje. Taka in jedino le taka rešitev mogla bi Jugoslovanom koristiti; vsaka drugačna rešitev pa bi jim donesla le škodo. Očitno se nam bo morda, da prihajamo prezgodaj s takimi razmotirvanji, ker se aneksija Bosne Hercegovine bržkone ne dogodi še tako hitro.

Naše menenje pa je, da je boljše razmišljati o tem prezgodaj, nego — prepozno.

(Ta članek je bil pisan izven uredništva. Mi bi imeli k temu izvajanjem pripomniti to in ono, kar se utegne zgoditi o prvi priliki. Za danes povdarjamo sosebno, da prvi korak, ki bi uglasel pot izvedenju državnega prava hrvatskega, tudi ozirom na Slovence, bi bilo izvojevanje narodne avtonomije. Op. ured.).

Gibanje »proč od Rima« med avstrijskimi Nemci. Mnogi avstrijski Nemci niso več zadovoljni s katoliško cerkvijo. Sreč jih vleče v Berolin! Zato prestopajo trumoma na protestansko, Lutrovo vero. Imajo dobro

organizacijo, ki skrbi, da je to gibanje razširjeno po vseh avstrijskih deželah. Dne 8. t. m. so položili prvi temeljni kamen nove cerkve, ki jo zidajo v Zabrehu na Moravskem (kjer je polovica prebivalstva nemška, polovica pa češka) pod geslom »proč od Rima«. To je bila velika nemška slavnost. In kjer nastopajo Nemci, tam morajo biti tudi c. kr. avstrijski uradniki. Zato je bil na tej slavnosti zbor cesarskih uradnikov in njim na čelu sam c. kr. okrajni glavar. Kake namene in cilje ima to nemško gibanje, govori dejstvo, da je bila na večer po tej slavnosti veselica v nemški Turnhalle in je na njej predaval pastor Schmidt o slavni junaki Bismarcku in Lutru. Kje je bil takrat c. kr. okrajni glavar?!

Tako poročajo listi. In to se godi dan na dan med Nemci.

Kaj naj odgovore na to Slovani? Proti nemškemu gibanju je treba vzbuditi močno slovensko protigibanje. A nam ni treba iti »proč od Rima«. Mi imamo svojo slovensko Ciril-Metodijevo cerkev, ki je vsa v naročju katoliške cerkve. Primorski Slovenci so jo že spoznali.

Kaj pa pravijo na to naše c. kr. politične oblasti? Mi jih ne bomo vpraševali za svet. Preveč jasno govori c. kr. okrajni glavar v Zabrehu!

Po volitvah v francosko komoro. Od 591 poslancev, ki se imajo voliti v francosko komoro, znanih je do sedaj že 587 rezultatov, manjkajo torej samo še štirje. Od teh 587 poslancev je 373 vladnih pristašev ter 214 opozicijskih. Med opozicijskimi je 59 nacijonalcev, 50 konservativcev ter 99 protiministerijalnih republikancev (pristašev Melina); od ostalih 6 opozicijskancev nam ni znano, kako so razdeljeni med te tri stranke. Med vladnimi pristaši je tudi 133, torej nad tretjina, socialistov in sicer 90 radikalnih socialistov in 43 socialistov. Izmed voditeljev socialistov propadel je na volitvah Viviani, na novo pa sta izvoljena Pessensé in znani socialistični prvak Jaurés. Govori se, da bo vlada skušala pridobiti za-se onih 99 dosedaj opozicijskih republikancev, katere vodi Meline, ter iznebiti se socialistov; to pa se dozdeva malo verjetno, ker bi vlada na ta način zamenjala 133 glasov za samih 99. Vlada je imela v prejšnji zbornici večino od 40–60 glasov, sedaj pa ima, kakor je razvidno iz gorajših števil — ako ostane pri sedanji konstelaciji strank — veliko večjo večino.

Alfonso XIII., kralj španjski, dovrši jutri 16. leto svojega življenja in bo proglašen polnoletnim. Na slavnosti proglašanja so evropski dvori poslali svoje zastopnike. Naš dvor zastopa nadvojvoda Karl Štefan. Alfonso sprejema torej vladne vaje iz rok svoje matere, kraljice regentinje. Ali ni ravno prijetna ta vladarska oblast, ki prehaja v roke mladega kralja. Silni elementi butajo ob njegov prestol. Od ene strani silijo nanj karlisti se svojim pretendentom, od druge strani ga hoče porušiti republikansko gibanje, od tretje strani vihra socialna revolucija z odločno anarhističko primesjo, ki je ravno v najnoveje čase s krvavim peresom pisala — dokaze o svoji ekzistenci.

Tržaške vesti.

Melita. Povest iz naše dobe. Hrvatski pisatelj Evgen Tomić. Te dni pričnemo v našem podlistku objavljati prevod te veleznamite povesti izvrstnega hrvatskega pisatelja Evgena Tomića. Opozorjamo na to naše čitatelje, ker smo prepričani, da bodo to povest čitali z isto naslajo, kakor so čitali ravno te dni dovršenega »Vladimirja«.

Ker vemo po skušnjah, da našim čitateljem posebno ugajajo lepe povesti hrvatskih pisateljev, uverjeni smo, da jim bo tudi s prevodom Tomićeve »Melite« istotako ustreženo, kakor jim je bilo ustreženo z »Vladimirjem«.

Shod časnikařev v Ljubljani. Prijeli smo nastopno »Pojasnilo« glede časovne razdelitve o prireditvah povodom IV. shoda slovenskih časnikařev meseca maja v Ljubljani.

V soboto, dne 17. maja ob 1/2 8. uri zvečer koncert pevskega društva »Smetana« iz Plana v veliki dvorani »Narodnega doma«; po koncertu komera v »Sokolovi« dvorani »Nar. doma«.

V nedeljo, dne 18. maja: ob 6. zjutraj sestanek v »Zvezdi« na Kongresnem trgu. Točno ob 1/2 7. odhod na Gorenji Rož-

nik, kjer bo ob 7. maša. Po maši zajutrek v Peršinovi gostilnici. Ob 1/2 9. odhod v Ljubljano čez Češki vrh in mimo razgleda v gozdu podturenske graščine.

Ob 9. dopoldne zborovanje v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Po zborovanju odidejo gg. časnikaři v treh oddelkih k obedu v gostilnico pri »Zvezdi«, v hotel Lloyd in v Hafnerjevo pivnico.

Ob 3. popoldne sestanek v »Mestnem domu«, odkoder grede gg. časnikaři v več oddelkih ogledovat Ljubljano in — če preostane kaj časa — tudi bližnje okolice.

Ob 7. zvečer banket v veliki dvorani »Narodnega doma«.

V ponedeljek, dne 19. maja: ob 6. zjutraj sestanek v kavarni »Evropa« in od tod točno ob 1/2 7. odhod na južni kolodvor k vlakom, ki odide ob 7.05 zjutraj na Gorenjsko.

Ob 9-14 dopoldne prihod na Javornik, odkoder pojde vsa družba peš do dobraveškega Šuma in od tod skozi Vintgar do Žumrove gostilnice, kjer bo prirejen zajutrek.

Opoldne se vsi izletniki odpeljejo z vozovi, ki bodo zanje pripravljeni, na Bled. Ondi slovesen sprejem, vožnja po jezeru in poset otoka.

Točno ob 3. popoldne skupni obed v jezerskem salonu »hotela Toplice«.

Ob 6. popoldne odhod z Bleda na kolodvor v Lescah peš ali z vozovi, kakor bo komu ugajalo.

Ob 7-18 odhod v Ljubljano, kamor dospe vlak ob 8.51 zvečer. Potem sestanek v »Narodnem domu«.

V torek, dne 20. maja: ob 5-58 zjutraj odhod z južnega kolodvora v Postojno, kamor prispe vlak ob 7-27. Po slavnostnem vsprejemu zajutrek v hotelu pri »Ogrski kroni«.

Ob 9. dopoldne ogledovanje svetovnoznane jame.

Ob 1/2 1. popoldne obed v hotelu pri »Ogrski kroni«.

Ob 1/2 3. popoldne odhod na kolodvor, odkoder se pošni vlak odpelje ob 3.01 in dospe v Trst ob 5.35 popoldne.

Ljubljanska dnevnikarja pišeta: Sprejema slovenskih časnikařev na ljubljanskem kolodvoru se udeležijo tudi društvena godba; — kakor čujemo — tudi slovenske dame pozdravijo časnikaře. Tukajšnja slovenska društva pridejo na kolodvor s svojimi zastavami. Sprejem bo torej prav prisrčen. Južna železnica je dovolila znižano vožnjo samo časnikařem iz Avstrije, prošnjo za znižano vožnjo hrvatskim časnikařem je odbila. Gg. hrvatski časnikaři se torej ne bodo mogli poslužiti znižanih vožnih listov; upamo pa, da se vkljub temu polnoštevilno odzovejo vabilu pripravljalnega odbora. Državna železnica je stavila časnikařem na razpolago boljše vozove.

Zadnji kol v podstavo nove namestniške palače. Včeraj so zabili zadnji kol na prostoru, kjer se bo gradila nova palača tržaškega namestništva. Nova palača se bo gradila namreč, kakor znano, ob velikem trgu zraven obrežja, na prostoru, kjer je bilo nekdanje morje. Ker so tla tam premehka in močvirna, morala so se utrditi s tem, da so kole zabili v tla. Dela utrjevanja fundamenta so poverjena podjetniški tvrdki Svetko, Anton in Miroslav Martelanc v Barkovljah. — Ti podjetniki so si z vestnim in izbornim izvrševanjem izročeni jim del priborili častno mesto med tržaškimi podjetniki — sebi in svojim rojakom v čast.

Nasveti socialistov socialistom. — Včeraj smo izvajali na tem mestu, da bi bilo, ob le količnej dobri volji od strani socialnodemokratskih voditeljev, prav lahko možno, da pride do modusa vivendi med nami in njimi. Do kongruentnosti, do tega, da bi nehale difference v političnih nazorih, seveda ne more priti, to je izključeno. Ali do kooperacije od slučaja do slučaja, ko gre za obrambo koristi delavstva, bi prav lahko prišlo. V to ne bi trebalo na strani socialistov ni najmanjše žrtve na prepričanju, niti ne samozatajevanja. Njim ne bi trebalo družega, nego da bi se o urejanju svojega razmerja do drugače mislečih strank ravnali po nasvetih, ki jih jim je dajal nedavno temu, na konferencah v Politeama, italijanski poslanec Ferri, ta avtoriteta med socialisti, in za njim, dne 1. majnika v istem gledališču, najbistrejša glava med tržaškimi socialisti, gospod Pittoni. Ta govornik je razpravljal o starodavnem sovražstvu, ki je vladalo med tržaškimi delavci

slovenske in laške narodnosti in ki žalibog (vsaj deloma) vlada še danes. Govornik je priporočal bratstvo in spoštovanje mej delavstvom ter je še posebe hvalil in slavil energično nastopanje slovenskih delavcev, ki so povsodi v — prvih vrstah! Pittoni je priporočal največje spoštovanje tudi onim, kiniso in kinočejo biti internacionalisti.

»Skušajmo, da jih pridobimo! In ako to ni mogoče — jih moramo vseeno spoštovati, ker le tako pridemo do običnega ugleda!«

Tako je priporočal Pittoni! Po teh navstvih naj bi se ravnali tudi naši socialistični voditelji in bolje bi bilo za nas, za njih, a sosebno še za naš delavski stan in njegove kulturne in gospodarske koristi.

Nečuvono! Nečuvono je, in zdelo bi se nam tudi neverjetno, ako ne bi čitali v »Naši Slogi« črno na belem. Bolj kričočega prispevka si ne bi mogli misliti k večeršnjemu protestu posl. Maštalke v razpravi o proračunu železniškega ministerstva proti sistematičnemu pomnemčevanju uradnikov na državnih železnicah.

Iz poročila v »Naši Slogi« posnemamo:

Več udeležnikov ustanovnega shoda političnega društva za Istru v Pazinu se je hotel odpeljati od tam z železnico. Dr. I. je zahteval hrvatski karto drugega razreda. Uradnik mu je dal karto ter zahteval »due fiorini e setantasei soldi«. Dr. I. je vprašal uljudno: Koliko, presim? — a uradnik je zarežal nad njim zopet po italijanski. Dr. I. je vprašal v tretjič, a uradnik mu je odgovoril — nemški! Pristopil je k blagajni g. K. in žnjim se je vršil isti proces: potnik je govoril hrvatski, uradnik trdovratno nemški. Tu pa je priskočil drug uradnik, neki Zupančič, ki je začel kričati izzivalno: Siehst du, der kann ja deutsch, will aber nicht sprechen. Das ist doch zuviel. (Vidiš, ta zna nemški, a noče govoriti, to je vendar preveč). Potnik K. pa je poučil g. uradnika, da je taka opazka skrajna brezobraznost. — Dr. I. in K. sta šla potem k načelniku postaje, kjer sta zaprosila knjigo za pritožbe. Med tem je prišel po biljet dr. Č. A ko je tudi ta po hrvatski zahteval, je priskočil isti Zupančič in je zakričal ogorčeno: »Aber Herr Doktor, um Gottes Willen! (Ali gospod doktor, za božjo voljo!) Na to je odgovoril dr. Č.: »Hier gibts kein aber, ampak jaz hočem imeti biljet. Na to je rekel Zupančič: »ves besen, svojemu tovarišu na blagajni: »So gib ihm keine Karte!« (Pa mu ne daj karte!). Na to se je razvil še huji škandal. Ko je dr. Č. stopil v urad, da se pritoži v knjigi za pritožbe, je rekel Zupančič porogljivo: »No, mit dem werden wir leicht fertig werden!« (No, s tem zvršimo hitro!) Odhajajočemu dru. Č. je rekel Zupančič, kako da more on (dr. Č.), ko zna nemški, govoriti samo hrvatski, ter je dodal: »das ist ein Skandal!« Dr. Č. pa ga je zavrnil, da škandal je to, da uradnik ne zna jezika ljudstva. A glej vraga, tu se je Zupančiču odvezal hrvatski jezik in je začel: »Ja znam bolj hrovaški nego vi!«, na kar je pripomnil dr. Č., da je to tem huje, ker je hotel provocirati ves škandal, za kateri bo moral odgovarjati. Na to je junak porogljivo mahnil z roko in dodal: »O je, wenn mir nur alles so leicht wäre wie das. (O je, ko bi mi bilo le vse tako lahko kakor je to!)

Zupančič je tako rihnel, da mu je prelistojnik parkar zagrozil, naj molči in naj opravlja svojo službo ter naj se ne meša, kjer ga ne treba. Nu, on je bil samozavesten tako, da mu ni nič imponiralo, ampak je neprestano kričal, kako da mora uradnik po nosu poznati, ali je potnik Hrvat, Neme ali Italijan? To je pa lepa! Če kdo govori hrvatski in samo hrvatski, potem bi menda mogel že vedeti tudi vsaki železniški uradnik, da nima posla ni z Nemcem ni z Italijanom.

Temu dogodku pa menda ne treba res komentirja.

Drobne vesti. Ponesrečilo se mu je. 33 letni Karol S. iz Pulja približal se je včeraj kmalu po 12. uri k dvema delavcema, ki sta sedela na obcestnem zidu ulice Belvedere ter ju vprašal, da-li hočeta izvršiti neko delo na nekem bližnjem posestvu. Ker sta bila moža brez dela, sta seveda vsprejela ponudbo ter so se pogodili za precej dobro dno. S. je šel z delavcema v par krčm s pretvezo, da ne moreta še iti na delo, ker dotični gospodar pride pozneje domov. Seveda sta plačevala za vino le delavca. Slednji pa je S. opeharjenima možema

izvabil pod zvito pretvezo nekaj denarja ter hotel oditi, češ, da gre po gospodarja. Delavca pa sta zapazila, da ju hoče opehariti; stekla sta za njim iz gostilne in ga izročila redarju, ki je moža odvel v zapor.

Psevdotalilaži-komisar. K neki deklici iz Dekani, ki je včeraj na nekem cglu ulice Beecherie prodajala jajca in slanino, došla sta dva mladeniča, izmed katerih je imel jeden kapo, izgledajočo nekako službeno. Mož s kapo je začel z lesenim klinčkom vrtati v slanino — češ, da on je komisar. Potem je izjavil, da je slanina pokvarjena in jo je izročil svojemu tovarišu, naj jo isti odnese na komisarijat. Deklica je začela na-to upiti, ker je bila prepričana, da je slanina zdrava. Na njeno vpitje se je kmalu nakopičilo okoli obilo ljudstva. — Psevdotalilaži pa jo je s svojim tovarišem hitro popihal, hoče se, da bi spoznali njegovo sleparijo.

K poglavju o milih gostih iz Italije. Socijalistično glasilo »Arbeiter Zeitung«, ki izhaja na Dunaju, poroča o naslednjem dogodku:

Neki Molinaro iz Maiano (pokrajina Videmska) je pred kakim tednom zapustil Dunaj, ostavivši nepoplačane dolgeve in mnogo drugih sleparstev.

Ravnatelj neke tovarne za gradbeno orodje, v kateri je bil Molinaro vslužben, je bil postal le-temu v Maiano začetkom meseca marca 1300 kron kakor predplačilo v ta namen, da iz svoje domovine privede v Avstrijo primerno število delavcev.

In res je Molinaro dne 4. aprila dospel v Bösendorf z 90 delavci, med katerimi je bilo tudi več dečkov še ne starih 14 let. Na Dunaju je kupil Molinaro za 416 kron turščice in 700 kilogramov sira, ali vse to — na upanje!!

Dne 28. m. m. je dobil Molinaro od tovarne plačila v razdelitev med delavce. Mož pa je ubežal z denarjem, zapustivši svoje rojake v — skrajni bedi! Izlasti ubogi dečki nudi jo pretresljiv prizor; isti nočejo več ostati tu in hočejo bižati in se povrniti v svoj kraj.

Dražbe premičnin. V petek, dne 16. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Sv. Mar. Magda'ena spodnja 115, konj; Sv. Mar. Magd. zgornja 58, krčmarska oprema in vino.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 12.2 ob 2 uri popoldne 12.5 — C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.3 — Danes plima ob 12.12 predp. in ob 8.35 pop.; oseka ob 2.54 predpoludne in ob — popoldne.

Društvene vesti.

Od sv. Jakoba nam pišejo: Lansko leto, ko so naša društva prirejala veselico za veselico, pisal je nekdo v naši »Edinosti«, da je vspeh veselice odvisen od reklame. Reklamo delati za kako stvar pa ni tako lahko, četudi je stvar še tako dobra, važna in v našem narodnem razvitku potrebna. Kdor ne zna, ne zna; tako se godi nam. Opozorili smo že dvakrat v tem cenjenem glasilu častite rodoljube, da priredi naša čitalnica na binkoštno nedeljo na vrtu slovenske šole veselico; razposlali smo vabila in tudi lepaki bodo opozarjali naše čislano občinstvo na to veselico, pa vendar se nam zdi, da je to še vse premalo »reklam« za naše podjetje. Naša čitalnica je najmlajša narodna postojanka v Trstu. Nasinci, ki vedo ceniti potrebo in važnost čitalnice pri sv. Jakobu in ki vidijo, koliko raztresenih ovčie naše krvi, ki bi se sicer bile pozgubile, je naša čitalnica združila v enotno narodno kolo, pravijo, da je naša čitalnica za naš okraj prepotrebna in da je treba čuvati, kakor očesno punčico. Čuvali pa jo bomo, ako jej ostanemo zvesti udje, jej dovajamo novih še nezavednih udov ter jo podpiramo v njenih stremeljenjih in podjetjih, katera jej dovajajo duševnih in gmotnih življenskih močij. Tako podjetje je, dragi rodoljubi, nameravana veselica. Zato kličemo vsem narodnim društvom v Trstu in okolici: Pridite vsi pobratimi, vse posestrime, v nedeljo, 18. maja 1902 na veselico, ki jo priredi Vaša najmlajša sestra.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Prosjeku vabi vse svoje izvršujoče in podporne udje na društveni izlet, ki se bo vršil dne 19. t. m. na binkoštni ponedeljek, v Prostojno. »Hajdrih« se pridruži tudi pevsko društvo »Venec« iz Kozine. Obe društvu

bosti v jami skupno popevali. Členi društva »Hajdrih« imajo znižano vozaino in vstopnino v jamo.

Moški podružnici družbi sv. Cirila in Metodija na Greti izročila je rodoljubna Pertotova družina iz Barkovlj (»rumena hiša«) 29 kron, katere je za to prihranil prerano umrli 17-letni Ernest Pertot. Po pomoti se ta svota ni izročila že pred jednim letom, t. j. po mladeničevi smrti; ravno jutri bo namreč obletnica njegove smrti.

Pevsko društvo »Slovan« v Padriču priredi na binkoštni ponedeljek veliki društveni ples na dvorišču gostilne g. Martina Grgič. — Čisti dobiček je namenjen v pokritje velikih društvenih stroškov. — Na obilno udeležbo vabi

ODBOR.

Hrvatska Igralka in deklamovalka Matilda Feodorović priredi se sinom Ljudovitom v nedeljo dne 18. t. m. in v ponedeljek 19. deklamatorno zabavo v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. — Začetek ob 6. uri zvečer, zaključek ob 8 uri. Cena sedežem 30 in 50 nvč.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Shod volilcev v Dekanih** na bo dne 19. t. m., na Binkoštni ponedeljek, kakor je bilo naznanjeno, ampak naslednjo nedeljo dne 25. t. m. ob isti uri in istem prostoru, to je: ob 4. uri popoldne in v prostorih konsumnega društva v Dekanih.

× **Odbor pevskega društva »Slovenec« v Borštu** nam javlja, da se veselica, napovedana za 11. dan tega meseca, radi neugodnega vremena ni vršila in da se je odložila na prihodnjo nedeljo, dne 18. t. m. Na to veselico vabi odbor uljudno naše rojake.

× **Dvojen samomor.** Včeraj zjutraj vrgla sta se pri Gorici v Sočo in utonila Josip Candutti, tiskar in načelnik goriških socijalistov, ter njegova ljubica, 20-letna Marija Grusovin. Na obrežju so našli na Canduttijevem klobuku pismo, v katerem sta samomorilec opravičevala svoj korak. Candutti pravi v pismu, da je baron Teuffenbach povzročil njegovo obsodbo na 2 in pol mesečno ječo, dasi je vedel, da je on (Candutti) nedolžen. Candutti pravi v tem pismu nadalje, da bi moral vsled svoje bolhnosti umreti, predno bi dokončal ječo.

Za Canduttijevo sledi v tem pismu izjava njegove ljubice Grusovin, katera je dostavila, da se umori iz ljubezni do Canduttija, da umresta skupaj.

Candutti je zapustil udovo z več otroci. Bil je kakor črkostavec v službi v tiskarni Paternolli. — Trupli obeh utopljenecv sti bili najdeni proti poludnevju blizu novega mosta; imeli sti roki z ruto skupaj zvezani. Trupli so potem, vsako v posebnem vozu, prepeljali naravnost na pokopališče. Candutti se je hotel usmrtiti že 1. maja, a preprečili so mu še pravočasno, da ni skočil v Sočo. Oba zaljubljenca sta zapustila že v nedeljo Gorico in sta se podala v Trst, kjer sta se nastanila v hotelu »Al buon pastore«. Poskusila sta se umoriti tudi tukaj v mestu ter v Škedenji. Ker se jima pa ni posrečilo, povrnila sta se v Gorico ter skočila svoji življenji v Soči.

Vse te podrobnosti je posneti iz raznih pisem, katera je Candutti pred smrtjo odposlal prijateljem in znancem.

Vesti iz Kranjske.

* **Štrajk v Ljubljani.** Kakor poroča »Slov. Narod« se je podalo včeraj mnogo zidarjev pod starimi pogoji zopet na delo. Zidarski štrajk bo skoraj gotovo te dni končan. Tesarji štrajkajo laglje, ker so večinoma posestniki iz kolice. Predvčerajšnjim sta bila aretovana dva voditelja stavke, Verbič in Pahor, baje zaradi nevarnega zaganjanja in nasilnosti nasproti takozvanim štrajkolomcem. Včeraj so pa aretirali tesarja Jareca, ker je nekega delavca oklofotal.

Včeraj je vladal popoln mir in so imeli štrajkovci popoldne zopet shod.

* **Toča.** Z Vrema pišejo »Slovenec« 13. maja: Danes nam je toča uničila silje, trto in žito. Za dva prsta debelo jo leži po vrtil in polju. Kar ni v začetku maja pokončala slana in burja posmodila, to je zljaj toča pobrala. Bog se nas usmili!

* **V deželno bolnišnico v Ljubljani** so sprejeli minuli mesec 450 možkih in 369 ženskih, skupaj 819 bolnikov ter se je s preostalimi iz prejšnjega meseca zdravilo 1177 bolnikov. K nem meseca je ostalo v oskrbi 492 bolnikov, od teh je 225 možkih,

Vesti iz Štajerske.

— **Dr. Josip Sernee**, ta prvoboritelj štajerskih Slovencev in deželnega glavarja namestnik, je obolel in se nekaj dni nahaja v nekem renomiranem sanatoriju v Gradcu. Štajerski Slovenci so gotovo združeni v želji, da se vrlemu jim voditelju skoro povrne zdravje.

— **Nemškutarsko gospodarstvo.** — Nemška posojilnica v St. Lenartu je imela dne 13. t. svoj občni zbor. Ker pa niso mogli priti do nikakega zaključka, so zborovanje odložili za osem dni. Glasom dloka c. c. k. okrožnega sodišča v Mariboru mora biti hranilnica do 29. t. m. v redu. To se pravi, da sedaj ni v redu. Kakor cenijo sedaj, znaša deficit 180.000 K.

Razne vesti.

Katastrofi v Antilah. Z otoka sv. Vincencija brzojavljajo, da je tamošnja katastrofa mnogo hujša, nego se je sodilo začetkom. Na vahodni obali je med Robbing-Rockom in Georgetownom vsa pokrajina popolnoma opustošena. Sodijo, da je na tem otoku poginilo kakih 1600 oseb; blizu 1000 trupel so že pokopali. Mnogo težko ranjenih oseb pa so prenesli v bolnišnico.

Žrtve St. Pierrske katastrofe pokopujejo francoski vojaki. Med ruševinami mesta se potika mnogo tatov, ki pobirajo dragocenosti z mrtvih trupel. Aretirali so že več Zamorcev in jednega Evropejca, ki so bili polni dragocenosti.

New Yorški geolog, profesor Heilprin, zatrjuje, da se vse antilsko otočje pogreza v morje.

Velikansko sleparstvo so razkrili te dni v Parizu. Zakonska Humbert sta slepla ljudi več let z neko namišljeno velikansko dedščino, za katero pa da se še pravda, in sta s tem napravila dolgov v značko 56 milijonov. OI teh sta poplačala 16 milijonov, ali tako, da sta na isti slepanski način naredila — nove dolgeve. V omari, katero je sedaj oblast zaplenila in ki naj bi bila hranila tisto »sporno« premoženje 100 milijonov, so našli le 20.000 frankov v vrednostnih papirjih, nakitov brez vrednosti in starih časopisov. Zakonska Humbert pa sta, ko sta slutila, da sta ovajena oblasti, ubežala. Koliko sta odnesla seboj, to vedi sam Bog! Zločinska zakonska dvojica je bila tako premetena, da je zavela celó predsednika društva odvetaikov, ki je med najodličnejimi advokati, da ju je zastopal. Za ubežno dvojico je izdana teralnica. Zapri so tudi nekega odvetaika, a kompromitiranih je baje več jako visoko stoječih oseb. Govori se celó, da ta aféra utegne postati nevarna tudi ministerstvu Waldeck Rousseau.

Lvovska minijatura izdaja velikega pariškega sleparstva. Tudi v Lvovu imajo svojo senzacijo, kakor v Parizu, samo da je tu odkrita sleparija mnogo manjša od one zakonskih Humbert. Soproga Lvovskega vseučilišnega profesorja matematike, Puzyne, in bližnja sorodnica kardinala Puzyne, je namreč pobegnila na Rusko, ker so se odkrila nje velikanska sleparstva. Ponarejala je namreč menjice, sleparila s hranilnimi knjižicami t. r. izvršila razna druga sleparstva, ki vsa skupaj prsegajo svoto 2 milijonov kron. Svoječasno je moral njen soprog prodati vse svoje posestvo, da je plačal za njo 200.000 kron dolga. Tudi sedaj se je skušalo krivdo popraviti in prikriti, a odvetnik potratne žene je istej pojasnil, da je to nemogoče in jej svetoval, naj pobegne.

Nova defraudacija na Ogerskem. Ravnatelj temešvarške romunske banke je prijavil tamošnjemu preiskovalnemu sodniku, da so vloge z delnicami vred poneverjene, a blagajna da je povsem prazna.

Morilec ruskega ministra Sipjagina Balmašev, je obsojen na smrt na vešalih. Obsodba mora dobiti še potrjenje carjevo. Obsojenec da je bil povsem miren, ko mu je bila razglašena smrtna obsodba. Tudi stariši Balmaševga so baje pripadali k anarhistični stranki.

Brzojavna poročila

Uniforma železniških uradnikov. DUNAJ 15. (B.) »Wiener Zeitung« priobčuje razglaslo železniškega ministerstva o izdaniem predpisu za uniformiranje uslužbencev državnih in privatnih železnic in v katero se uvaja blizu za uradno in uradniške aspirante.

Državni zbor.

DUNAJ 15. (B.) Zbornica poslancev. Zbornica razpravlja o nujnem predlogu socijalnih demokratov, v kateri vprašujejo isti vlado, da-li je privolila v povišanje vojaških bremen za nabavo topniškega materijala, koliki bodo troški za to in kje se najde pokritje, za katero bo imela skrbeti Avstrija?

Utemeljuje ta predlog je povdarjal posl. Daszynski, da to ni nikak obstrukcijski predlog, ampak le demonstracija proti izrednemu obremenjenju ljudstva in proti instituciji delegacije. Finančni minister Böhm-Bawerk je izjavil, da zahteve vojne uprave niso mogle nikogar presenetiti, ker se je o potrebi sukcesivne preobrazbe zastarelega vojnega materijala javno razpravljalo.

Pred štrajkom.

STOCKHOLM 14. (B.) V očigled predstoječemu štrajku so oblasti odredile, da se nekateri notranji deli mesta zapro in je občinstvu prepovedano ustavljati se neposredno ob meji obkoljenja.

Na nekem mnogoštevilno obiskanem shodu delavcev je izjavil socijalistični poslanec Branting, da razpoloženje državne zbornice nosi znake negotovosti in si ista ne ve svetovati. Na vprašanje, dali se navzoči hočejo udeležiti štrajka, je zagromel glasen »da«.

Več govornikov je pozivljalo delavce, naj bodo mirni in naj vzdržujejo red. V Upsali so sklenili delavci zaustaviti delo za tri dni. Tudi peki se pridružijo štrajku. V Malmö ne bo od jutri naprej, za čas štrajka, izhajal noben list. Restavrantni in kavarne vstanejo zaprte do daljaje odločbe.

Turčija tajl.

CARIGRAD 14. (B.) [Vest Agence de Constantinople.] Po večih listih v inozemstvu je bila razširjena vest, da so bili v Yemenu krvavi boji, v katerih da so bile turške čete premagane. Nasproti tem vestem se izjavlja od oficijelne turške strani, da je tu šo le za nepomembne dogodke lokalnega značaja in da sedaj vlada popoln mir v Yemenu.

Naznanilo.

Se naznanja slavnemu občinstvu, da se nahaja

Novo tržaško pogrebno podjetje

Alojzija Mozetič-a na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno »Armonia«).

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (solsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapečarji, zrcal in slik. Izvršaje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa obrod
ali železnico TRAKO.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ciril-~~Metodijevo~~   cikorijo